

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาแบบวัดการปรับตัวกับเพื่อน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 1 มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างแบบวัดการปรับตัวกับเพื่อน ในด้านการปรับตัวแบบก้าวร้าว แบบถอยหนี และแบบประนีประนอม ให้มีความเชื่อถือได้ หากคุณภาพ และสร้างเกณฑ์ปกติ (Norm) จำนวนข้อสอบ 20 ข้อ และมี 3 ตัวเลือก โดยมีลักษณะกำหนดเป็นสถานการณ์รูปภาพ ในการสร้าง และพัฒนา ผู้วิจัยได้ศึกษา เอกสาร งานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง นำมาวิเคราะห์เป็นรูปแบบการปรับตัว และพฤติกรรมที่แสดงถึงการปรับตัวแต่ละแบบ

กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2540 จำนวน 910 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล นำข้อมูลที่ได้โดยใช้โปรแกรม SPSSPC⁺ มาวิเคราะห์หาค่า อำนาจจำแนกรายข้อ (Discrimination Power) ความตรงรายข้อ (Item Validity) ความตรงตามสภาพ (Concurrent Validity) ความเที่ยง (Reliability) และเกณฑ์ปกติ (Norm)

สรุปผลการวิจัย

1. อำนาจจำแนกรายข้อ (Discrimination Power) ของแบบวัด โดยพิจารณาจากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์รายข้อกับผลการวัดการปรับตัวจากแบบวัดทั้งฉบับ ของทุกข้อกระทง มีค่าสัมประสิทธิ์คอนติงเจนซี (Contingency coefficient; C) ตั้งแต่ 0.29 ถึง 0.46 และทุกข้อกระทงมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทุกข้อ

2. ความตรงรายข้อ (Item Validity) ของแบบวัด จากการวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างผลการเลือกพฤติกรรมการปรับตัวกับเพื่อนจากแบบวัดเป็นรายข้อ กับผลการตัดสินรูปแบบการปรับตัวกับเพื่อนของนักเรียนจากครูประจำชั้น มีค่าสัมประสิทธิ์คอนติงเจนซี (Contingency coefficient; C) ตั้งแต่ 0.29 ถึง 0.45 และทุกข้อกระทงมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทุกข้อ

3. ความเที่ยง (Reliability) โดยการหาความคงที่ในการสอบซ้ำ (test-retest) มีค่าสัมประสิทธิ์คอนติงเจนซี (Contingency coefficient ; C) เท่ากับ 0.58

4. ความตรงตามสภาพ (Concurrent Validity) จากการวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างผลการวัดการปรับตัวกับเพื่อนจากแบบวัดการปรับตัวกับเพื่อนทั้งฉบับ กับ ผลการตัดสินรูปแบบ

การปรับตัวกับเพื่อนของนักเรียนจากครูประจำชั้น มีค่าสัมประสิทธิ์คอนติเจนซี (Contingency coefficient ; C) เท่ากับ 0.71

5. เกณฑ์ปกติ (Norm) ปรากฏว่า เกณฑ์ปกติวิสัยของแบบวัดการปรับตัวกับเพื่อนที่ผู้วิจัยสร้าง เป็นเกณฑ์ปกติระดับท้องถิ่นในรูปตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ โดยสรุปได้ดังนี้

นักเรียนเลือกสถานการณที่มีพฤติกรรมก้าวร้าว ตั้งแต่ 4 คะแนน ขึ้นไป นักเรียนชายจะตรงกับตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 81 นักเรียนหญิงจะตรงกับตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 88 และโดยรวมจะตรงกับตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 85

นักเรียนเลือกสถานการณที่มีพฤติกรรมถอยหนี ตั้งแต่ 8 คะแนน ขึ้นไป นักเรียนชายจะตรงกับตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 82 นักเรียนหญิงจะตรงกับตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 85 และโดยรวมจะตรงกับตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 83

นักเรียนเลือกสถานการณที่มีพฤติกรรมประนีประนอม ตั้งแต่ 14 คะแนน ขึ้นไป นักเรียนชายจะตรงกับตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 86 นักเรียนหญิงจะตรงกับตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 84 และโดยรวมจะตรงกับตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 85

อภิปรายผล

1. อำนาจจำแนกรายชื่อของแบบวัด โดยพิจารณาจากการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์รายชื่อกับผลการวัดการปรับตัวกับเพื่อนจากแบบวัดการปรับตัวกับเพื่อนทั้งฉบับ ด้วยสัมประสิทธิ์คอนติเจนซี (Contingency coefficient; C) มีค่า ตั้งแต่ 0.29 ถึง 0.46 และเมื่อทดสอบนัยสำคัญทางสถิติ ปรากฏว่า มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทุกข้อ จึงเห็นได้ว่าชื่อกระทงทุกข้อมีคุณภาพในการจำแนกอยู่ในเกณฑ์ดี โดยตามเกณฑ์การพิจารณาอำนาจจำแนกด้วยสถิติทดสอบ t-test ของบุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์ (2533 ; อ้างใน วุฒิชัย ฉายวงศ์ศรีสุข, 2536) กล่าวว่า "ถ้าข้อใดได้ค่า t มากจนมีนัยสำคัญทางสถิติอย่างน้อยที่ระดับ .05 ก็แสดงว่า มีอำนาจจำแนกใช้ได้" เมื่อทดสอบค่าสหสัมพันธ์โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์คอนติเจนซี (Contingency coefficient; C) ก็เช่นเดียวกัน เพราะจากหลักการทดสอบความมีนัยสำคัญของค่าสัมประสิทธิ์คอนติเจนซี (Contingency coefficient; C) ที่ รวีวรรณ ชินะตระกูล (2538) กล่าวว่า "วิธีตรวจสอบความมีนัยสำคัญของค่าสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์คอนติเจนซี (Contingency coefficient; C) ก็คือ การทดสอบความมีนัยสำคัญของ χ^2 และผลการทดสอบค่า χ^2 เป็นอย่างไร ค่าสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์คอนติเจนซี (Contingency coefficient; C) ก็เป็นอย่างนั้น" ดังนั้นจะเห็นได้ว่า ข้อกระทงที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นนั้นทุกข้อกระทงมีความสามารถในการจำแนกการปรับตัวของนักเรียนอยู่ใน

4. ความตรงตามสภาพ (Concurrent Validity) โดยการหาสหสัมพันธ์ระหว่างผลการวัดการปรับตัวกับเพื่อนจากแบบวัดการปรับตัวกับเพื่อน กับผลการตัดสินรูปแบบการปรับตัวของนักเรียนจากครูประจำชั้น ซึ่งครูเป็นผู้ทำหน้าที่สอนประจำชั้น ย่อมมีความใกล้ชิดกับนักเรียนอย่างมาก ในขณะที่นักเรียนอยู่ที่โรงเรียน มีโอกาสสูงในการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนแต่ละคน การใช้ผลการตัดสินรูปแบบการปรับตัวจากครูประจำชั้นในงานวิจัยครั้งนี้ จึงเป็นเกณฑ์ที่สามารถนำมาทดสอบความตรงตามสภาพที่เป็นจริงได้ เมื่อทำการทดสอบค่าสหสัมพันธ์ ผลปรากฏว่า ค่าสัมประสิทธิ์คอนติเจนซี (Contingency coefficient; C) มีค่า เท่ากับ 0.71 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 แสดงว่า แบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นสามารถวัดรูปแบบการปรับตัวของนักเรียนได้ตรงตามสภาพที่เป็นจริง

เมื่อเปรียบเทียบความตรงตามสภาพกับแบบวัดเกี่ยวกับการปรับตัว ที่มีผู้สร้างไว้ พบว่า สุรชัย โกศิยกุล (2529) หาค่าความตรงตามสภาพในด้านสุขภาพร่างกาย บรรยากาศการเรียนการสอน ครู เพื่อน สภาพภายในครอบครัว และบุคคลทั่วไป มีค่า 0.5649, 0.5637, 0.8526, 0.6987, 0.7274 และ 0.5666 ตามลำดับ เมื่อเปรียบเทียบกับแบบสอบมาตรฐาน (Standardized Test) เช่น แบบวัดการปรับตัวไวน์แลนด์ (Vineland Adaptive Behavior Scales) ซึ่งมีค่าความตรงเชิงสภาพ r เท่ากับ 0.55 เป็นต้น เมื่อเปรียบเทียบความตรงตามสภาพของแบบวัดการปรับตัวกับเพื่อนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นกับแบบวัดการปรับตัวที่กล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า แบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างนั้นมีค่าความตรงตามสภาพสูง ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของครอนบาค (Cronbach, 1960; อ้างในวุฒิชัย ฉายวงวงศ์ศรีสุข, 2537) ที่กล่าวว่า "แบบทดสอบที่แสดงได้ตรงตามสภาพของผู้เข้าสอบ และสอดคล้องกับการตัดสินจากผู้เชี่ยวชาญแล้ว แบบทดสอบฉบับนี้ย่อมมีค่าความตรงตามสภาพสูง" และ พวงรัตน์ มณีรัตน์ (2531) กล่าวว่า "เครื่องมือใดก็ตามที่ทำให้การวัดสอดคล้องกับสภาพเป็นจริง ในขณะนั้นมาก เครื่องมือนั้นก็มีความตรงตามสภาพสูง" นั้นแสดงว่า แบบวัดการปรับตัวกับเพื่อนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีความตรงตามสภาพสูง และสามารถวัดได้สอดคล้องกับสภาพเป็นจริง

5. เกณฑ์ปกติ (Norm) ผู้วิจัยได้สร้างเกณฑ์ปกติ (Norm) ของแบบวัดขึ้น เนื่องจากข้อมูลดิบที่ได้จากการทำแบบวัด เป็นข้อมูลที่ไม่มีความหมายในตัวเอง ไม่สามารถตอบคำถามได้ว่านักเรียนที่เลือกใช้พฤติกรรมการปรับตัวแบบก้าวร้าว 3 ข้อ หมายความว่าอย่างไร และมีพฤติกรรมการปรับตัวแบบก้าวร้าว สูง หรือต่ำ ดังนั้นผู้วิจัยจึงสร้างเกณฑ์ปกติ โดยกำหนดให้อยู่ในรูปของตำแหน่ง เปอร์เซนต์ไทล์ (Percentile rank) ซึ่งใช้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2540 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร จำนวน 910 คน เป็น

กลุ่มตัวอย่างเพื่อหาเกณฑ์ปกติระดับท้องถิ่น (Local norm) และจำแนกตามเพศ เนื่องจากการศึกษาของ ฉันทิมา ทิมากร (2534) พบว่า บทบาททางเพศเป็นส่วนหนึ่งที่กำหนดลักษณะบุคลิก การปรับตัวของบุคคลให้แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับ การศึกษาของ จริยา วัฒนโสภณ (2536) กรุก (Gruk, 1978) และไทเลอร์ (Tyler, 1956; อ้างใน จริยา วัฒนโสภณ, 2536)

จากผลการทดสอบนักเรียนที่ใช้แบบวัดการปรับตัวกับเพื่อนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เมื่อพิจารณาตามเพศ พบว่าเด็กชายมีพฤติกรรมการปรับตัวแบบก้าวร้าวสูงกว่าเด็กหญิง และเด็กหญิงมีลักษณะการปรับตัวแบบประนีประนอมสูงกว่าเด็กชาย ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของฉันทิมา ทิมากร (2534) ที่พบว่า เด็กชายจะมีพฤติกรรมก้าวร้าว เป็นตัวของตัวเองสูงกว่าเด็กหญิง ส่วนเด็กหญิงจะมีพฤติกรรมอ่อนโยน พึ่งพาผู้อื่นสูงกว่าเด็กชาย และการศึกษาของกรุก (Gruk, 1978) พบว่า เพศชายจะมีพฤติกรรมกล้าหาญ เด็กหญิงจะเป็นผู้สมยอม ไทเลอร์ (Tyler, 1956 ; อ้างในจริยา วัฒนโสภณ, 2536) พบว่าเด็กที่มาใช้บริการทางจิตเวชเด็กชายจะมีพฤติกรรมก้าวร้าว เกเร มากกว่าเด็กหญิง ส่วนเด็กหญิงมีลักษณะสมยอม ขอบกัลดเลี้ยว และดูดนินว สมทรง สุวรรณเลิศ วันชัย ชัยสิทธิ์ (2532) และจริยา วัฒนโสภณ (2536) ได้ศึกษาเด็กที่เข้ามารักษาตามคลินิกในประเทศไทย พบว่า เด็กชายที่อายุระหว่าง 6-11 ปี ส่วนใหญ่มีบุคลิกการปรับตัวเป็นลักษณะชุกชน ได้เพียง จุนเจียว ซึ่งแตกต่างเด็กหญิงในวัยเดียวกัน ดังนั้น จึงเห็นได้ว่าแบบวัดการปรับตัวกับเพื่อนสามารถ วัดพฤติกรรมการปรับตัวของนักเรียนได้จริง

จากงานวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยนำตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ได้ มากำหนดเป็นเกณฑ์ในการเปรียบเทียบ ระหว่างคะแนนของการเลือกตอบพฤติกรรมการปรับตัว ตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ และระดับความมากน้อยของพฤติกรรมการปรับตัว โดยเกณฑ์เปรียบเทียบนี้ไม่ได้แยกตามเพศ เนื่องจากเมื่อพิจารณาจากผลการวิเคราะห์ผลการสอบกลุ่มตัวอย่าง เพศชาย และเพศหญิงมีตำแหน่ง เปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ใกล้เคียงกัน สามารถใช้เกณฑ์เปรียบเทียบชุดเดียวกันได้ เกณฑ์เปรียบเทียบ ตำแหน่ง เปอร์เซ็นต์ไทล์ ดังแสดงในตารางที่ 24-26

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 24 คะแนนของการเลือกตอบพฤติกรรม ตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ และระดับความมากน้อยของพฤติกรรมการปรับตัวแบบก้าวร้าว

คะแนน	ตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์	ระดับของพฤติกรรม
ตั้งแต่ 4 คะแนน ขึ้นไป	80 - ขึ้นไป	ก้าวร้าวสูง
2 - 3 คะแนน	50 - 80	ก้าวร้าวปานกลาง
ต่ำกว่า 2 คะแนน	50 - ลงไป	ก้าวร้าวต่ำ

ตารางที่ 25 คะแนนของการเลือกตอบพฤติกรรม ตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ และระดับความมากน้อยของพฤติกรรมการปรับตัวแบบถอยหนี

คะแนน	ตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์	ระดับของพฤติกรรม
ตั้งแต่ 8 คะแนน ขึ้นไป	80 - ขึ้นไป	ถอยหนีสูง
6 - 7 คะแนน	50 - 80	ถอยหนีปานกลาง
ต่ำกว่า 6 คะแนน	ต่ำกว่า 50	ถอยหนีต่ำ

ตารางที่ 26 คะแนนของการเลือกตอบพฤติกรรม ตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ และระดับความมากน้อยของพฤติกรรมการปรับตัวแบบประนีประนอม

คะแนน	ตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์	ระดับของพฤติกรรม
ตั้งแต่ 14 คะแนน ขึ้นไป	80 - ขึ้นไป	ประนีประนอมสูง
12 - 13 คะแนน	50 - 80	ประนีประนอมปานกลาง
ต่ำกว่า 12 คะแนน	ต่ำกว่า 50	ประนีประนอมต่ำ

ในการเปรียบเทียบแบบเกณฑ์ ในตารางที่ 24, 25 และ 26 ผู้ทำการทดสอบนักเรียนจะต้องพิจารณาข้อมูลผลการวัดของนักเรียนทีละคน ว่านักเรียนคนนั้นเลือกตอบพฤติกรรมการปรับตัวแบบก้าวร้าวกี่คะแนน หรืออยู่ในตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่เท่าไร แล้วสรุประดับความมากน้อยของพฤติกรรมการปรับตัวแบบก้าวร้าว จากตารางที่ 24 เลือกตอบพฤติกรรมการปรับตัวแบบถอยหนีกี่คะแนน หรืออยู่ในตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่เท่าไร แล้วสรุประดับความมากน้อยของพฤติกรรมการปรับตัวแบบถอยหนีจากตารางที่ 25 และเลือกตอบพฤติกรรมการปรับตัวแบบประนีประนอมกี่คะแนน หรืออยู่ในตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่เท่าไร แล้วสรุประดับความมากน้อยของพฤติกรรมการปรับตัวแบบประนีประนอมจากตารางที่ 26 ส่วนการตัดสินใจว่านักเรียนคนนั้นมีรูปแบบการปรับตัวกับเพื่อนเป็นแบบใด ให้พิจารณาจากรูปแบบการปรับตัวที่นักเรียนคนนั้นได้สูงสุด ถ้านักเรียนได้คะแนนของการเลือกตอบพฤติกรรมการปรับตัวเท่ากัน 2 รูปแบบ ให้ตัดสินใจว่านักเรียนคนนั้นมีพฤติกรรมการปรับตัวทั้ง 2 แบบ และจากผลการวิจัยในครั้งนี้ สรุปได้ว่า นักเรียนในระดับ ประถมศึกษาปีที่ 1 ของไทย แนวโน้มมีลักษณะพฤติกรรมการปรับตัวเป็นรูปแบบประนีประนอม

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำแบบวัดไปใช้

1. ในการนำแบบวัดการปรับตัวกับเพื่อนไปทดสอบกับนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีข้อพึงระวัง คือ ความสามารถในการอ่านของนักเรียน หากนักเรียนยังอ่านหนังสือไม่ได้ ครูหรือผู้สอบควรอ่านเหตุการณ์ให้นักเรียนฟัง

2. เมื่อใช้แบบวัดการปรับตัวกับเพื่อนทดสอบนักเรียนแล้ว ผลที่ได้ควรนำมาเทียบกับเกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนดขึ้นจากเกณฑ์ปกติ (norm) ของกลุ่มตัวอย่าง หากพบว่ามีการใช้พฤติกรรมการปรับตัวในด้านก้าวร้าว หรือถอยหนีมากเกินไปจะทำให้เด็กมีพฤติกรรมการปรับตัวที่ไม่เหมาะสม มีปัญหาในการปรับตัว ครูควรจะต้องเอาใจใส่เด็กให้มากขึ้น รวมทั้งหาวิธีการแก้ไขพฤติกรรมของเด็กเหล่านั้น เช่น

เมื่อให้นักเรียนคนหนึ่งทำแบบวัดการปรับตัวกับเพื่อน ผลการวัดปรากฏว่า นักเรียนเลือกตอบพฤติกรรมการปรับตัวแบบก้าวร้าว 5 คะแนน พฤติกรรมการปรับตัวแบบถอยหนี 8 คะแนน และพฤติกรรมการปรับตัวแบบประนีประนอม 7 คะแนน เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น นักเรียนคนนี้จะมิระดับพฤติกรรมการปรับตัวแบบก้าวร้าวสูง มีพฤติกรรมการปรับตัวแบบถอยหนีในระดับสูง และมีพฤติกรรมการปรับตัวแบบประนีประนอมในระดับต่ำ เมื่อครูพบเด็กที่มีลักษณะเช่นนี้แล้ว ควรเอาใจใส่พฤติกรรมของเด็กให้มากขึ้น แก้ไขทั้งพฤติกรรมแบบก้าวร้าวและ

ถอยหนี ครูควรให้เวลา และพูดคุยกับนักเรียนคนนั้นบ่อย ให้กำลังใจเวลาที่เด็กรู้สึกท้อแท้ มีปัญหา หรือไม่กล้า ส่งเสริมให้เด็กได้มีโอกาสแสดงความสามารถพิเศษ เพื่อให้เป็นที่ยอมรับของกลุ่ม และเวลาที่เด็กแสดงพฤติกรรมก้าวร้าว ครูไม่ควรลงโทษทันที แต่ควรพูดคุยกับเด็กก่อน และครูต้องพยายามเข้าใจจิตใจของเด็ก การแก้ไขเด็กก้าวร้าวต้องค่อยๆ ทำอย่างช้า ๆ ด้วยความอดทน ครูอาจจัดกิจกรรมออกกำลังกาย กิจกรรมนันทนาการ เช่น ดนตรี การปั้น แกะสลัก ศิลปะ หรือการร้องรำ ให้ เพื่อที่เด็กจะได้ระบายความโกรธออกมาในรูปของการแสดงกิจกรรม

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการพัฒนาแบบวัดการปรับตัวกับเพื่อน ในระดับต่าง ๆ ที่สูงขึ้น เพื่อเป็นการตรวจสอบพัฒนาการทางสังคมของเด็กในระดับอายุนั้น ๆ
2. ควรมีการพัฒนาแบบวัดการปรับตัวที่มีลักษณะเป็นภาพหลายเส้นที่แสดงเหตุการณ์ต่าง ๆ โดยไม่ต้องมีตัวหนังสือบรรยายในรูป และไม่ต้องแสดงสีหน้าหรือความรู้สึกบนใบหน้าของตัวละครเพื่อให้ผู้ได้รับการทดสอบได้จินตนาการความรู้สึกทั้งหมดจากความคิดที่แท้จริงของตนเอง

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย